

Královehradecký kraj
Pivovarské náměstí 1245
500 03 Hradec Králové

doručeno datovou schránkou

19. října 2020

VĚC: Podnět ke kontrole postupu správního orgánu v přenesené působnosti

Vážení,

dne 27.8.2020 jsme podali podnět (dále jen „podnět“) ve věci podezření ze spáchání přestupku místostarostou obce Orlické Záhoří, který se týkal Ing. Libora Krčka (dále jen „místostarosta“), kdy podle našeho názoru místostarosta nepostupoval v souladu se zákonem č. 159/2006 Sb., o střetu zájmů (dále jen „zákon o střetu zájmů“) a dopustil se přestupku podle § 23 odst. 1 písm. d) zákona o střetu zájmů tím, že porušil povinnost stanovenou § 8 odst. 1 zákona o střetu zájmů. Dne 6.10.2020 nám bylo doručeno sdělení městského úřadu Rychnov nad Kněžnou (dále jen „správní orgán“), že neshledal důvody k zahájení řízení z moci úřední na základě našeho podnětu.

Projednávání přestupků dle zákona o střetu zájmů je výkonem přenesené působnosti, tedy lze uplatnit ustanovení § 67 odst. 1 písm. e) zákona č. 129/2000 Sb., o krajích (dále jen „zákon o krajích“), resp. § 129 odst. 1 zákona č. 128/2000 Sb., o obcích (dále jen „zákon o obcích“), kdy krajský úřad provádí kontrolu výkonu přenesené působnosti obcí. Jsme si vědomi limitů tohoto postupu, kdy v rámci výkonu kontroly krajský úřad nemůže nařizovat obecním orgánům, jak mají postupovat v konkrétních správních řízeních.¹ Uvědomujeme si také, že na zahájení řízení z moci úřední a zejména pak na zahájení přestupkového řízení, ve kterém je stíhání pachatele primárně věc vztahu mezi státem a pachatelem, neexistuje subjektivní veřejné právo jiné osoby.² Sdělení správního orgánu sice není v rozporu s právními předpisy, aby to umožňovalo postup dle § 156 odst. 2 správního řádu, nicméně se domníváme, že v tomto případě správní orgán pochybil při výkonu přenesené působnosti, když na základě poměrně jednoznačných důkazů vyhodnotil, že není důvod pro zahájení řízení z moci úřední. Dle judikatury má správní orgán povinnost ověřit skutečnosti a tvrzení v podnětu dle § 42 správního řádu a na základě výsledků šetření rozhodnout, zda bude řízení z moci úřední zahájeno či nikoliv.³ V tomto případě, kdy důkazy poměrně jasně dokazují podezření ze spáchání

¹ FUREK, Adam. § 129 [Kontrola výkonu působnosti orgány obcí]. In: POTĚŠIL, Lukáš, FUREK, Adam, HEJČ, David, CHMELÍK, Václav, RIGEL, Filip, ŠKOP, Jiří. Zákon o obcích. 1. vydání. Praha: Nakladatelství C. H. Beck, 2019, s. 725.

² Ve smyslu Rozsudku Nejvyššího správního soudu sp.zn. 4 As 117/2017-46, [3631/2017 Sb. NSS]; Usnesení Ústavního soudu ze dne 26. 6. 2001, sp. zn. II. ÚS 345/01 nebo Rozsudku Nejvyššího správního soudu sp. zn. 3 Ans 1/2009.

³ Rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 30. 3. 2017, č. j. 2 As 285/2016-86

přestupku, postup správního orgánu vzbuzuje naše pochybnosti, zda opravdu tvrzené skutečnosti ověřil. Jelikož se nám nenabízí jiná možnost, dovolujeme si se na Vás tímto obrátit s podnětem ke kontrole výkonu přenesené působnosti a postupu správního orgánu.

I.

Podle § 8 odst. 1 zákona o střetu zájmů:

Veřejný funkcionář je povinen při jednání ústavního orgánu, jiného státního orgánu, orgánu územního samosprávného celku nebo orgánu právnické osoby vzniklé ze zákona, ve kterém vystoupí v rozpravě, předloží návrh nebo je oprávněn hlasovat, oznámit svůj poměr k projednávané věci, jestliže se zřetelem k výsledku projednání věci by mu mohla vzniknout osobní výhoda nebo újma anebo má-li na věci jiný osobní zájem; to neplatí, jde-li jinak o prospěch nebo zájem obecně zřejmý ve vztahu k neomezenému okruhu adresátů.

Podle § 8 odst. 2 zákona o střetu zájmů:

Oznámení podle odstavce 1 podává příslušný veřejný funkcionář ústně v průběhu jednání, nejpozději však před tím, než orgán přistoupí k hlasování; oznámení je vždy součástí zápisu z jednání.

Podle § 2 odst. 1 písm. q) zákona o střetu zájmů:

*Pro účely tohoto zákona se veřejným funkcionářem rozumí
[...]
místostarosta obce.*

II.

Na jednání zastupitelstva 16.10.2019 se rozhodovalo o prodeji pozemků Ing. Kateřině Krčkové, manželce místostarosty. Bylo přijato usnesení ze dne 16.10.2019, kterým se schvaloval mj. prodej pozemků parcelní č. 3020, 3021, 243/2, vše v k.ú. Bedřichovka. Pozemky byly již zpětně převedeny obci (poté, co občané obce upozornili zastupitelstvo obce na problematičnost tohoto převodu). Dle našich informací byly nicméně dříve tyto pozemky ve vlastnictví manželky místostarosty, Ing. Kateřiny Krčkové, zapsané na LV 244, k.ú. Bedřichovka.

Ze zápisu z jednání zastupitelstva vyplývá, že byl místostarosta přítomen jednání zastupitelstva, kde byl prodej jeho manželce schválen, přičemž v zápise není zmínka o oznámení jeho střetu zájmů, jak mu v tomto případě ukládá § 8 odst. 1 zákona o střetu zájmů. Dle § 8 odst. 2 zákona o střetu zájmů musí být oznámení o střetu zájmů vždy součástí zápisu z jednání příslušného orgánu. Domníváme se proto, že místostarosta o střetu zájmů při prodeji pozemků své manželce zastupitelstvo ústně neinformoval. Ba co víc, sám o prodeji obecního pozemku své manželce dokonce hlasoval.

Dle našeho názoru tak místostarosta mohl uvést v omyl jak veřejnost, která ani dle údajů zveřejněných na úřední desce před předmětným jednáním zastupitelstva nemohla vědět, komu se pozemek má prodávat, tak i kolegy zastupitele. Nechceme spekulovat o tom, zda místostarosta někoho v omyl uvést chtěl nebo ne, ovšem zastupitelstvo jako nejvyšší orgán obce musí dbát na to, aby primárně nebyla narušována nejvyšší hodnota, kterou zastupitelstvo požívá, a to důvěra veřejnosti.

Pravidla upravující střet zájmů, imperativ veřejného projednávání na zastupitelstvu a pravidla upravující formální postup k prodeji nemovitého majetku obce pomocí povinného zveřejňování tzv. záměrů, jsou právě ta pravidla, která mají za cíl udržet důvěru veřejnosti ve fungování územní samosprávy. Právě jednání, kterých se dopustil místostarosta Krček (byť možná i nevědomě a z neznalosti pravidel o střetu zájmů), mají potenciál vážně narušit důvěru veřejnosti ve fungování veřejné instituce a zbytečně tak zavdávají k podezření z korupčních praktik a sledování osobních zájmů nad zájmy veřejnými. Zbytečně také zavdává pochybnostem o tom, že takové jednání obecních zastupitelů je snad "normální" či v souladu se zákonem.

Jediným formálním opravným mechanismem, který se pro nápravu jednání pana místostarosty nabízí, je správně-právní postih dle zákona o střetu zájmů. Ačkoliv může být za polehčující okolnost považován zpětný prodej pozemků obci, kdy došlo k určité nápravě nežádoucího stavu v důsledku tlaku občanů, domníváme se, že právní úprava střetu zájmů je v určitém smyslu preventivní a apeluje na předcházení střetu zájmů, vyvarování se tohoto nežádoucího stavu a pokud nastane, tak minimálně stanoví povinnost informovat příslušný orgán a veřejnost o kolidujících zájmech daného veřejného funkcionáře. Domníváme se, že pokud takové deliktní jednání, které je navíc evidentně dokonané a řádně zdokumentované, není ze strany sankčního orgánu postiženo, nastane u ostatních zastupitelů (nejen v Orlickém Záhoří) a veřejnosti dojem, že „prodej obecního majetku rodinným příslušníkům“ je bez dalšího „v pořádku“ a střet zájmů místostarosta nahlašovat nemusel, ba co víc, že ve střetu zájmů snad ani nebyl. Takový výsledek přestupkového řízení je z našeho pohledu ten nejhorší možný právě pro důvěru veřejnosti v demokracii jako takovou.

III.

Z výše uvedených důvodů se domníváme, že místostarosta porušil § 8 odst. 1 zákona o střetu zájmů a dle našeho názoru správní orgán nesprávně vyhodnotil, že není důvod k zahájení řízení z moci úřední, proto podáváme podnět ke kontrole výkonu přenesené působnosti dle § 67 odst. 1 písm. e) zákona o krajích, resp. § 129 odst. 1 zákona o obcích.

Pro úplnost si dovoluujeme zmínit, že dle našich informací právě zmiňovaná Ing. Kateřina Krčková pracuje na krajském úřadě Královehradeckého kraje, a to na odboru ekonomickém, oddělení metodiky a kontroly, úsek kontroly obcí a analýz. Jsme si však vědomi toho, že tento podnět bude projednáván jiným odborem krajského úřadu Královehradeckého kraje a není proto důvod k pochybnosti o podjatosti ve smyslu § 14 správního řádu.

Zároveň Vás žádáme o vyrozumění, jakým způsobem s předmětným podnětem krajský úřad naložil ve smyslu § 42 správního řádu.

S úctou

Za Oživení, o. s.
Mgr. Marek Zelenka
Předseda Oživení, o. s.

Přílohy:

1. *Usnesení zastupitelstva obce Orlické Záhoří ze dne 16.10.2019.*
2. *Zápis z jednání zastupitelstva obce Orlické Záhoří ze dne 16.10.2019*
3. *Poskytnutí informace ze dne 24.7.2020*
4. *Sdělení městského úřadu Rychnov nad Kněžnou ze dne 25.9.2020*